

עין משפט
נר מצוה

לג:

בעא מיניה ר' יהודה נשיאה מר' אמי.

נשיאה דשרא מישחא כי אותו בן בנו של רבינו הקדוש היה ואף בצריימא הוא נזכר ^(א) ומני עלה ורבותיו המירוה לנשא ובתוספתא ^(ב) נמי גרס רבי יהודה המיר את השמן אלא אחריו היה ושמא

בן בנו של ר' יהודה דגזר על השמן הוה ^(ג) והוא ר' יהודה הנשיא דמועד קטן ^{(ד} יב:). דקאמר התם דאשמי מיא דאחים קפילא ארמאה ושמע רב ^(ה) (אסי) ואיקפיד: **קִינְסָא**. פ"ה ולא דמי להחזירן בכבשן דהתם כיון שהוסקו מנחון עד שנשרה זפתן כזר נתלבן החרס אצל הכא כיון שמכנים האור מצפנים מיד זפתן נושר וכן הדין בחציות שלנו ומשמע לפירשו כי אם היה מסיקו מצפנים עד שאם היה זפת מנחון והיה נושר כי די בכך ואין נראה לרבינו אלחנן כי יש לחוש דלמא חס עליה דלמא פפקעה דאף בשל חרס אמר פרק כל שעה ^(פסחים דף לז:) דלא נימלי לקדירות גומרי דחיים עליהו דלמא פקעי כ"ש בחציות דחיים שלא ישרפו וכתב הרב ר' משה מקו"ל דע"ג דפסקינן הלכתא כמאן דאסר מי"מ לכפות החצית על האש אם האש גדול כל כך וחזק מצפנים שדיר סולדת מנחון מותר ומשום כמו הגעלה וענין הגעלה המיר ר"ת להגעיל חצית לטוהר מיין נסך אם פתח אחד משוליה חזרוק רומחין למוכה ומתפך המים על שוליה אילך ואילך דאע"ג דבשאר איסורין לא סלקא הגעלה בזהי דאפילו עירוי מכלי ראשון ליכא הכא מי"מ איכא למימר ציין נסך דתשמישו צ'זון שרי ומציא ראיא מדקא"ר יוסי לקמן בפ"ב ^(עה). חולטן צמי זימים ובשאר איסורין לא מהניא חליטת מי זימים ור"י אומר כי מזהו מן המונחר להגעיל כל נסך לצד ולזרוק עליה מאותו כלי עצמו שהוא רותח על האור ודי בכך אע"פ שפסקה הרמיהם דשעמצירה מן האור יש תשמיין קערה צמון מחצת על האש עד שהרמיחות עולות תוך הקערה ומאזתה קערה מגעילין וזהו מסופק ר"י אם זה מועיל ככלי ראשון אם לאו ותלה הדבר להחמיר ואסר בהן להגעיל דחשיב ככלי שני ולענין מליגת תרנגולת נמי אסר דחשיב ליה ככלי ראשון **והלכתא כמאן דאסר**. בכל המורה כולה אמר רבינא לקולא ורב אחא לחומרא והלכתא כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לכסתלה או דיעבד. אציר ומוריין קאי: כל קנקנים מחרס נניהו: קינסא. הכנים קיסמין דולקין לתוך הקנקן עד שנשרה זפתו: והלכא כמאן דאסר. ולא דמי להחזירן בכבשן דהתם כיון שהסיקן מנחון עד שנשרה זפתן כזר נתלבן החרס אצל הכא כיון שהכנים האור מיד זפתו נושר, ומהכא שמעינן דהני חציות או קנקנים לפי שמכניסן לקיום לא סגי בהכשר צפנים צין לשרפן צין לתת לתוכן מים חמין מדאסיר בקינסא דהיינו צאור עצמו כ"ש צמה שהחם ממנו אצל אם אפשר לשרפן מנחון שרי לפיכך נריך לערן מעת לעת או להשהותם עד שנים עשר חדש: לא חש למילא. למגור שכלא אטו חמרא דשכרא מנבטל ליה לטעמיה דחמרא: דקפוסנא. של פפעי צקר ונתן בהן יין נסך: איסורא דלעולם. כלומר איצידתם על חנם: אין לסס טהרה. מיין נסך הנבלע בהן משום דצליעי טובא: מחפורס של צריף. קרקע שחופרין משם צריף וצלעי"ז אלו"ם וצלשון אשכנז צייס"א:

פרוק. שם האיש: רופילא. שני למלך: שחימי. מקרקע שחממית רוש"א צלע"ז: פטווסא. כלי חרס: דני מיכס'. מקום ^(א) קרקעימו קשה: כסי. כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהם: אי שמי כזה עובד כוכבים פעם ראשון דכולי עלמא אסור. דאידי דרכיכי צלעי ואסירי עד שימלאם מים שגשה ימים וכדאמרן ^(ט"ב): קוניא. כלי חרס מלופה צאצר וקורין פלומי"ד: ירוקא אסור ^(ט) דמשום דמצריך. שיש צו קרקע מחפורת של צריף וצלעי טפי: קרטופני. צקעים וסדקים: דמצרפי וצלעי. שיש בהן צריף וצלעי טפי: דמדימתי

דלא בלעי טובא משכשכן במים ומותרין אמר רב פפי יהני ^(ז) פתוותא דבי מיכסי כיון דלא בלעי טובא משכשכן במים ומותרין כסי רב אסי אסר ורב אשי שרי אי שתי בהו עובד כוכבים פעם ראשון כ"ע לא פליגי דאסור כי פליגי בפעם שני איכא דאמרי פעם ראשון ושני כ"ע לא פליגי דאסור כי פליגי בפעם ג' יהלכתא פעם ראשון ושני אסור ג' מותר ^(ז) א"ר זביד ר'האי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

הבשר) ^[גיד הנשה] (חולין דף גז:). * ולכן הותרך לפסוק כאן כמאן דאסר: **שָׂרָא** פֿרימֿי ביה שיכרא. אומר ר"י דה"ה מים וכל שאר משקין לצד מיין: **בִּרְי** נתר. אומר ר"י דתרי גוויי נתר ^(ז) שעושין ממנו כלים זה אינו אותו דפ"ק דשבת ^(דף טז.) דקאמר כלי נתר וכלי חרס טומאתן שזה יש פֿעד נתר שלישי שאין עושין ממנו כלים אלא מכבשין צו את הכלים והוא ששנינו ^(גדה דף סא:) אכל שבעה סמנין המעצירים את הכתם נתר כו': **בִּסִּי**. פרש"י כוסות של חרס ואין מכניסן לקיום אלא שומין בהן ואי שמי עובד כוכבים פעם ראשון וכ"ע לא פליגי דאסור כי מאני דקוניא חיוורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום דמיצריך ואי אית בהו קרטופני כוליהו אסירי ^(ז) דרש מרימר קוניא בין אוכמא בין חיוורא בין ירוקא שרי מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו לאשתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי תיבעי לך חיוורי ואוכמיי מאי כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי ^(ח) אמר כרבינא לקולא כדאמרינן פרק ^{(כל}

מסורת הש"ס

א) הני כלי פתוותא כ"ל ר"מ, ב) כפיות קו"ג, ג) פסחים לז: (ד) ונשי לקמן לה: רש"י במשנה ד"ה רבי וביט דעו וכו' ומוס' לקמן לו. בתוך ד"ה אשר וכו' נמתני' תכז רשצ"ס בשם רש"י וכו'), ב) וצ"ל אמר, ג) כס"א: נוגע בכוס שלאחד מהם, ד) וצ"ל דנזכחים פרק אחרון מקומן נד., ח) [סנהדרין נב.],

גליון הש"ס

תוס' ד"ה והלכתא בו' ולבך הוצרך בו'. וכן לקמן דף עה ע"ב: תוס' ד"ה בלי וכו' ויש עוד תיר' שלישי. עיין משנות הר"ש סמ"ן ל"ה:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה דבי וכו' שקרקעיהו: (ג) ד"ה ירוקא אסור משום כ"ל ואות ד תחת: (א) תוס' ד"ה בעא וכו' ותני עלה. רש"י צ"י מ' שאחור ד' עו: (ז) ד"ה כל וכו' דמרי גוויי נתר יש נתר שעושין ממנו: (ב) ד"ה כסי וכו' מודה ר"מ בקנקנים וכו' הא לאו טעמא דמכניסן לקיום בכלי חרס נמי כגי: (א) בא"ד אינם מועילין להכשירן שלשי:

לעיו רש"י

אלי"ם. צריך. ביים"א. צריך (בגרמנית). רש"א. קרקע אדומה. פלומי"ד. לצפות בעופרת.

מוסף רש"י

מאני דקוניא. כל חרס שמחפין עליהם שפדת שקורין פלומגלייר צלעי"ז (כתובות קז.). ושל חרס הוא וטות צאצר (פסחים ז.). חיוורא. לפי שהעפרת מתלקח את החרס ואינו מניחו לצלעי, אצל הידויקס מעורב צריף שקורין אלנ"ס בתוך העופרת והוא עו ומתחלל את החרס וצולע (כתובות קז.). ירוקא. עשויין מתרקע שחופרים ממנה צריף אלו"ם צלעי"ז והוא עו וצולע לעולם (פסחים ז.). אסור. לענין חמץ בפסח ויעשיל עובד כוכבים ויין נסך (כתובות קז.). דשיעי. שכן חלקם (פסחים ז.).

רבינו חננאל (המשך)

בהן פעם ראשונה ושניה ובשלישית שתה בהן עובד כוכבים שוטפן במים ומותרין: איסקנא דהני מאני דקוניא בין חיוורי בין אוכמיי בין ירוקי לענין חמץ בפסח כוליהו אסירי ואע"ג דשיעי ולית בהו קרטופני

ק א מיי פ"ה מהלכות מ"א הלכה טז סמג לארין קמח טוש"ע י"ד סימן קלז סעיף ד:

קא ב ג ד מיי שם ה' טו סמג שם טוש"ע י"ד סי' קלה סעיף ד: קב ה מיי שם הלכה טו וסמג שם טור ש"ע י"ד סימן קלז סעיף ד: קג ו ז (מיי) סמג שם טוש"ע י"ד סימן קלה סעיף ה:

קד ח ט י מיי שם ה' ז ו סמג שם טוש"ע י"ד שם סעיף א:

קה כ מיי שם הלכה יח טוש"ע שם ס"ד: קו ל מיי שם הלכה יט טוש"ע שם סעיף ו: קז מ מיי פ"ה מהלכות חמץ ומלה הלכה כה סמג לארין סה טוש"ע א"ח סימן תנא סעיף כג:

רבינו חננאל

ואסיקנא דציר או מוריין שורפין: **איבעיא** להו כוליהו לבתחלה ופשטינ אפי' לבתחלה ודני מלי שאינן מזופפין אבל מזופפין אסורין וא"ר יוחנן אם החזירן לכבשן כיון שנשר זפתן מותרין ואמר רב אישי אל תימא עד דנתרא זפתן כולו אלא אפילו רפאי מרפא דיו: קינסא פי' עץ ומפורש בפרק במה מדליקין ובפרק כל הבשר עכשיו אם הדליק עץ ודחירא זפתן בעין כגון אור דולק אסור. איבעיא להו מהו לתת לתוכן שכר רב נחמן ורב יהודה אסרי רבא ורבינא שדו וקיימא לן כרבה ורבינא: ירושל' אמר א) רבא כשהלך ר' עקיבא לזופרין שאלין ליה קנקנים של עובדי כוכבים במה הן טהרות אמר להן מוז' למדות עליהם מה אם בשעה שאינן זדופות איחמר עליהם מותר בשעה שהן זדופותא אלא שנתקלפו זפתן לא כל שכן וכשבתא אצל חכמים אמרו לו על ידי זפת הן בולעות: פי' מאני דקפוסנא יש מי שאומר כלי עץ ארו והן תאשור ויש מי שאומר כלים מדובקים בפקסנא ובלשון ערב אלך: כלי נתר שנשתמשו בהן עובדי כוכבים אין איין להם טהרה עולמית והן כלי מחפורת של צריף יש מי שאומר כלים הנעשים מן אלישב אבל כובי דארמאי וחצבי שחמי דארמאי ופתוותא דבי מכסי פי' פתוותא כלי חרש שהם טפחים ^(ג) דברים שאין מוכנסין לקיום הן כלומר אין דרך בני אדם למלות הכלים האלו ולהניחם בחוצר עד זמן אלא לפי שעה נותנין בהן ושותנין אבל אין מניחין בהן לשומרן עד זמן וכיון שהדבר כך משכשכן במים ומותרין. והלכתא כסי דאישתי בהו עובד כוכבים ועודן חדשים פעם ראשונה אם שתה בהן ישראל בראשונה ועובד כוכבים בשניה אסורין אבל שתה

א) בירושלמי אחת ר' גא. ב) אולי צ"ל וכל סך דצריס הס כלים שאין מניסין לקיום הן.

עין משפט נר מצוה

קיד א מיי פֿייל מהל' מאכלות אסורות ה' טו סמג לארין קמה טוש"ע י"ד פ' קלה סעיף טו: קיג ב מיי שם הלכה יד סמג לארין שם טוש"ע י"ד פ' קנב סעיף יד:

קיד ג מיי שם הל' טו וסמג שם טוש"ע י"ד פ' קלה סעיף טו: קמז ד מיי שם פ"ו הלכה כו סמג שם טוש"ע י"ד פ' קיד סעי' יא:

קמז ה ו מיי פ"ז מהל' שטיחה הלכה טו סמג ששן פג טוש"ע י"ד פ' ד סעיף א:

קיו ז מיי פ"ה מהל' אשפות הלכה ג סמג עשין ממ (טוש"ע אה"ע פ' כח סעיף כז):

רבינו חננאל

א אבטא דטייעא. פ' אל מצל בלשון ערבי. בתי ייב ירחי שתא שרי. פירשון בירושלמי החוצצים והזנים ששנינו כי לחים אסורין בהנאה בשמילא אותן מן הבור כי ציר של גדים כושבין אין נעשה יין עד שירד לבור: והמוריים: ת"י המוריים אומן מותר. כי ציר של גדים כושבין הדנים הקטנים במלח (ג) על החבית: הגדולות נקרא מוריים. הציצ הציצא מהן פעם ראשונה ושהיה מותר כיון דשמינא אין צריך למירמא ביה חמרא. שלישי קליש שומנייהו ודרנים וריבא בהו חמרא. הלכתא משליש ואילך אסור. פ' קיסטא דמוריים בלומא. כוז מוריים (ג) במערה כוז מיי (ב) מנות. פ' לומא מנח כו' (ז) ומפורש בברכות. (ה) פ' עקמומית תנור: גבינת בית איניקא אסורה. איניקי. שם מקום. ומפורש בתחלת סדר יומא (דף י"ט) תובל ו' בית איניקי. משך זו מוסיא. ותירס זו פרס: אמר ויש לקיש מפני מה אסור גבינת בית איניקי מפני שרוב עגלי אותה העיר נשחטין לעבודת כוכבים. דאי אמרת מיעוט הוו להו מיעוט עגלים לעבודת כוכבים וירבון שלא לעבודת כוכבים. ואיכא נמי שאר בהמות דאין נשחטין לעבודת כוכבים והוו להו העגלים הנשחטין לעבודת כוכבי' למיעוטא ולמיעוטא דמייעוטא לא חייש ר' מאיר. ומקשינן עלה דר"ש בן לויש וכו' נשחטין לעבודת כוכבים וכו' מי אסיר והא את הוא דאמרת השוחט בהמה (ז) לעבודת כוכבים אותה בהמה מותרת. תורמינן שעתך. פ' תשע אותך שעתך דרום. שמונה זו באומר בגמר וביחה הוא עובדה (ז) וישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף: **מתני'** א"ר יהודה שאל ר' ישמעאל את ר' יהושע כשהיו בדרך וכו' מפני מה אסור גבינת עוברי כוכבים. אמר רב המקדש בפרש שור הנסקל מקודשת. מי"ט דלא גינא ליה בנפחיה ועוד כתיב ולא יאכל את בשרו. בשרו אסור פרשו מותר. המקדש בפרש עגלי עבודת כוכבים אינה מקודשת סברא וקרא [סברא] דניחא ליה בנפחיה דמיחוי שמן.

קרא וכתיב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. אמר רבא תרווייהו תניניהו הכא והלא קיבת עולה חמורה מקיבת נבילה שהנבילה בלאו והעולה (ז) במיתה. ואמרו כהן שדעתו יפה שורף קיבת העולה (א) ע"י מ"ש בערוך השלם ערך אבטא. (ב) אולי ז"ל בתוך חבית גדולות. (ג) נראה דל"ל כח מוריים כלומא ובמערה כח יין לזכוי בד' לזמי וכו'. (ד) אולי דכוין למ"ש בברכות דף נג ע"ב כדי שיסיר בין מלומאם של עטריא וכו' ואולי דרבינו גרים שם תנאם של עטריא ובערוך ערך לס ובערך מלומאם פ' על עניניה דהוא שם מטבע. (ה) חסר כאן וז"ל א"ל התם עיקולי ופשורי איכא פ' עקטומית הנהר כ"ל. (ו) מנדבי רבינו אלו נראה דגרים בדברי ר"ל סתם ששוחט כוכבים ומיושב בזה מתיחה התוס' וז"ע. (ז) אולי ז"ל ואינה נשחטה אלא בנסוף. (ח) מ"ש רבינו דעולה נמיתה היינו לדעת רבי בנאהרדין פג. דהויז במעילה נמיתה ע"ש.

לד:

אבטא דטייע'. כך גורס בערוך כ"ק. ופי' שמציאין קמח ועשצים ובשמים ושורין אותו כחלז ומולפין יין עליו ור"ח גרס אבטא לשון אבטיחא פ' דלעת חלילה ומשימין זה יין וְאִינוּ נִרְאֶה כִּי לֹא מֵאִינוּ שׁוֹם כְּלִי שֶׁלֹּא יֵהָא נִיטֵר צִעֲרֵיוּ וְעוֹד כִּי אֲבַטִּיחַ וּדְלַעַת אִינוּ אֶחָד:

מוריים אומן. והא דפליגי ר"מ ורבנן במתניתין במוריים לענין איסור הנאה היינו משל צעלי במים א"י מיירי אחר פעם ראשון ושני דקליש שומניי ורמנו זיה חמרא והוא השלישי ויכיר וההוא מוריים ולקמן דלמא צארצא של אומן הוי וְהִיא נִיכֵר (ג) לפי שהיה בפעם ראשון ושני: **א"י** אמרת רוב איבא מיעוט. *תימה כי איכא רוצא נמי אמאי לא חשבינן ליה מיעוטא דמעוטא כיון דליכא רוצא וחזקה להיתר דרוצא בהמות שאינן נשחטות לעבודת כוכבים ואותם עגלים עצמם נעמידם בחזקת היתר שהיו הקיצות בחזקת היתר שאינם לעבודת כוכבים קודם שחטיה (ד) וכי האל גוונא אמרי' בפ"צ דיבמות (דף קט:.) גבי היתה לה חמות אינה חוששת דחשבינן ליה מיעוטא דמייעוטא דליכא רוצ' לשוק וחזקה לשוק וי"ל דשאני הכא דלאחר שחטיה איתרע ליה חזקה דהנך קיצות העומדות לפנינו לאחר שחטיה בנספק עבודת כוכבים קיימי התם נמי ויזמין דחיישין כגון צינאה מליאה משום דליכא ריעותא שינאה מעוברת ואפי' לר' יהושע דלא חייש התם אסר הכא דתם אין שום ודאית של איסור אפי' כשינאה מליאה דלאפשר הפילה אצל כאן כיון שמיעוט הקיצות אסורות יש כאן חשש מיעוט של איסור: **ובי נשחטין לעבודת כוכבים מאי הוי הא את הוא דשרית.** תימה מאי ראייה היא זו הלא לא הוזכר רשז"ל כאן נשחטין לזרוק אלא נשחטין סתם דמשמע שהוא עובד צניחא וי"ל דכל עיקר שחיטתן אינן אלא לזרוק דלס וחלז ולא הוזכר לפרש וה"ע אמר בחולין פ"ב (דף נט:.) גבי הנהו טייעי דלתו לנאקוילא יהיב דכרי כו' אמרו דמא ותצנא לדינן ומשום הכי מסיק צנמר וציחה ולא קאמר צוציחה עצמה: **רשב"ץ** **אמר** מותרת. פ"ה (ט) אף צאכילה ואע"ג דמומר לעבודת כוכבים הוא מ"מ בפ"ק דחולין (דף ה.) מוכחין דג' (ה') דיני מומר הן יש שחיטתו מותרת אף צאכילה ויש צהנאה לצד ויש אסורה אף צהנאה ט: ***מפני שמעמידין בקיבת עגלי עבודת כוכבים.** נראה דר' יהושע לא היה מתכוין כי אם לדחותו דהא ר' יהושע לא חייש למיעוט צפ"צ דיבמו' (דף קט:.) סהבאלי לעיל וכן פסקו ג' דבכורות (דף כ:.) ועוד דאפילו ר"מ דחייש למיעוטא לא אסר לעיל (דף כט:.) אלא גבינת בית אונייקי אצל שאר מקומות חשיב מיעוט דמיעוטא: ***השיאו.** לשון משיאו (ז)

ענה ואית דגרסי השיאו (ז) ונפרש הטעו לשון השיאי ט: ***שחבירו**ן מוכיח ע"אי דריח שמניך בו'. סמך אספיה דקרא על כן עלמות אהבון: **בשרו** אסור. צפרק שור שנגח קמא (צ"ק דף מא.) דריש מבשרו אע"ג דעצדיה כעין בשר ושחטיה (א) וי"ל דתרתוי שמעינן מיניה: **אמר רבא** תרווייהו תנגהי. נראה דהאי הוי פירושו צניחותא מרלא קמנשי עליה רצ קרא וסברא קמ"ל ואיכא הרצה תרווייהו תנגהי הולך שפיר אפילו במתייה ט: * יש ספרים שרומזים המשנה השיאו לדבר אחר ופריך וליהדר ליה משום דלימיה לאיסורא צעיניה דהא מוריים לרבנן לא אסרו צהנאה משום דלימיה לאיסורא צעיניה ומשני הכא כיון דלוקומי קא מוקים כמאן דאיתיה לאיסורא צעיניה דמי ור"ח הוזכר גירסא זו בפירושו:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

אבטא. חמת מעור עב וקורין אותו צוטי"ן: **דטייעי**. הולכי דרכים נושאין אותו מלא יין למרחוק והוי כמכניסו לקיום ומשום הכי צעי שהייה י"צ חדש: **פוריני**. פסולת של ענבים: **מוריים** **אומן**. של עובד כוכבים אומן מותר. מוריים לא עבדי מדגים טמאים ומשום חמרא קאסרינן ליה ואומן לא רמי ציה חמרא כדמפרש ואילי איידי דנפיש שומנייה פעם ראשון ושני מקלקל להו חמרא: **חילק**. מין דגים טהורים וסולתנית שמן כדמפרש לקמן בצפרק(ז) ובקטנותו אין לו סנפיר וקשקשת ועמיד לגדל לאחר זמן ואמרינן לקמן (דף נט.) חילק של עובדי כוכבים אסור אותו מין דגים קטנים ומכר הרצה צידה ומפני מה אסורה מפני שעירצונה עולה עמה דגים טמאים דומין לה ועולין עמה והאי חילק אומן כיון דאומן הוא ובקי צדבר מדבילין הימנה משום דלא חשיב טעמא ומקלקלי ליה לסולתנית ומרע ליה לכולי ארבייה: **פעם ראשון ושני**. שכן דרכן נותנים מים ומלח על שומן הדגים וממלכות שומנו ושכלות חוזר ונותן אחרים: **נמילא דעלו**. פור"ט צלע"ו מקום שהספינות עולות צו ציצשה: **קיסטא**. שם המדה: **צלומא**. צווא. צמדיתו של עובד כוכבים זה היין נמכר ציוקר והמוריים צוול אצל כאן היין צוול והמוריים ציוקר וחישינן לערוצי: איידי **דלזר אחא**. דרך שפת הים הסמוכה לזור אחא הא' ארצא: **דשוי חמרא**. כלומר שהיין צוול. שוי לשון זול כדאמרינן צעלמא (צ"מ דף נב.) עשיך לגבך ושוי לכריסך: **עקולי ופשווי איכא**. מים שהולכין עקלתון ופשווי מי שלגין נפשרים על שפת המים ואין מושיבי הספינה יכולין לצא צאותו הדרך: **מפני מה אסרו גבינת צים אונייקי**. לר"מ דאסר ליה [כט:]: צהנאה: **שרוצ עגלים נו'**. מעמידין את החלז צניחא: **ר"מ חייש למיעוט**. צפ"צ דיבמות (דף קט:.) קטן וקטנה לא חולצין ולא מייבמין קטן שמא ימצא סריס קטנה שמא תמצא איילונית: **אי אמרת רוצ**. עגלים נשחטין לעבודת כוכבים איכא למימר גבינה משום חששא דמיעוט קיצות האסורות צהנאה דרוצ עגלים הוי מיעוט לגבי שאר צהמה שמעמידין צה קיצותמיהן: **השוחט את ההכהם לזרוק דמה לעבודת כוכבים**. שלא שחט צההמה לשם עבודת כוכבים שהיא עובדה בשחיטה אלא חשז בשחיטה ע"מ לזרוק: **ר' יוחנן אמר אסורה קסבר ימחשבין מעבודה לעבודה** וליפגין חוץ מפגים ורשב"ל אמר מותרת א"ל תרמינך שעתך "באומר בגמר וביחה הוא עובדה: א"ר יהודה שאל ר' ישמעאל: (ט) אמר רב אחדבוי אמר רב י'מקדש בפרש שור הנסקל מקודשת בפרש עגלי עבודת כוכבים אינה מקודשת (ט) איבעית אימא סברא ואב"א קרא איבעית אימא סברא גבי עגלי עבודת כוכבים גיחא ליה בנפחיה אבל גבי שור הנסקל לא גיחא ליה בנפחיה איבעית אימא קרא (ט) כתיב הכא י'לא ידבק בידך מאומה וכתיב התם י'סקול השור ולא יאכל את בשרו בשרו אסור הא פרשו מותרת אמר רבא תרווייהו תנגהי מדקא"ל מפני שמעמידין בקיבת נבילה וקא מזהדר ליה והלא קיבת עולה חמורה מקיבת נבילה מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

מאוי

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

מאוי

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים**. צאכילה. ולרבנן קצעי לה דהא משום חלז של צהמה טמאה ליכא למיחש דקיי"ל(ט) חלז טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: **אחדצוי**. שם חכם: **שור הנסקל**. אסור צהנאה הוא: **גיחא ליה בנפחיה**. שהיא נראה שמן לך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: **לא גיחא ליה בנפחיה**. הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: **מאומה**. ואפי' פרש: מכלל

על השחיטה עצמה לעבודת כוכבים ואמר כלצו צוציחה זו עובדה לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דציחה הויא עובדה חשובה כוריקה. * ולהכי נקט גמר וציחה דקסבר ריש לקיש (צ"ק עב. חולין כט:.) אינה לשחיטה אלא לבסוף: ***מפני מה אסרו גבינת**

מסורת הש"ס

א) (לעיל ל: ע"ש: 3) נ"ע חוס' ד"ה לפי שא"ל מוכח דגרסתם ה"י ר' ירמיה וכן לקמן לט: בתוס' ד"ה ימ"ח מח"ג: א) [חולין קטז:]. ד) [חולין קטז:]. ה) [שמות כו: ו] [נמוט רש"ש:]. ו) אהלצ עובד כוכבים כ"ל רש"ל: ח) נ"ע היטב חוס' כ"ב מו: ד"ה שלח: ט) מהרש"א מ"י,

תורה אור השלם

- יסקגי מנשיקות פירו כי טובים דר"ך מין: שיר השירים א ב

לעזי רש"י

פרויי"ר. לנבור. מישג"א. מי-גבינה, נסיוב החלב.

מוסף רש"י

הזריקה לשם עבודת כוכבים ולא זקק (תבחים 1). דל"י שחט"ה לשם עבודת כוכבים שהיה נדעמו לעבודה בשחט"ה וז דברי הכל אסור, דהא זכתי ממ"ס הור, אלא בשל"ה היה מתקין להיות שחט"ה וז עבודה לעבודת כוכבים, אלא שחט"ה נעלמו על מנת שיעזר העבודה כוכבים מורית דמה אז בהקטר חלה (חולין 170). ר' יוחנן אמר אסור.א. כהנא כדון זכתי ממ"ס, זכתי מו"ס לפיקן (לעיל כט:). שם שם מעלה עורפ"ה (תבחים 1) ואע"פ שהחט"ה לאו לעבודה כוכבים היס"ה לפיקן לא זקק דמה לעבודת כוכבים נאסרה, וילפיקן טעמא בשחט"ה חולין (לכ), דמזר לר"ה לה מחשבת פיגול דהאי מעבודה לעבודה, דהשומט את הוצת על מנת לזרוק את הסם למזר פיגול (סנהדרין 180). מחשבין מעבודה לעבודה. כשישנב בשעת עבודה וז על עבודה אחרת, כגון שחט"ה בשחט"ה על הזריקה, הו"א מחשבה לגבי עבודת כוכבים (חולין 170). מחשבה היא לענין זכתי ממ"ס ולאסר הדיון. (תבחים 1). וילפיקן חזין. אסור עבודת כוכבים, מפני. ממשכת פיגול על פנים, ששחט"ה על מנת לזרוק דם למזר או להקטיר אומורין למזר וזו עיקר פיגול (חולין 170). ורשב"ל אמר מותרת. לא יליף חוק מפנים, אין מתקבץ מעבודה לעבודה (סנהדרין 180).

ישן מותר. כל דבר גילי ששהו אותו עד שמישן, מותר, דאין מניחו ארס על נפש לישן א"ה היה מעט.

(לעיל 180). קיבת העובד כוכבים. קיבה וזו חלב קרום שנתן הקיבה (חולין 170). חדרא קתני. משום דשל נחל"ה היא אסר לה (ע"ה 180).

רבינו חננאל

חיה ולא הורו לו. אלא אמרו לא בחנין ולא מנעלין והא עולה איסורי הנאה הן. אלמא איסורי הנאה פירשן מותר איסורי חני ליה מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי עבודה כוכבים. ואמר ליה אי"כ למה לא אסורא בהנאה.

אלמא איסורי הנאה פרשן לאיסורא בעיניה לא אסורא בהנאה. הכא נמי בגבינה נמי ליתא לאיסורא בעיניה. אמר ליה שאני הכא דכיון דאיסורא הוא דקא מוקים לה חשיב וכמאן דאיתיה בעיניה דמי אמאי לא אסורא בהנאה: השיאו לדבר אחר וכו'. יירושלמי מפני מה לא גילה לו אם להפליגו נתחבין היה לו להשיאו באלו שאין להן הכרע כגון שאת ארור מחר משוקדים וקם כו'. אי"י יוחנן מפני שבקרב אסורא (וישמע) ונר' ישמעאל' תלמיד

מכלל דאיסורי הנאה. כי עולה וה"ה לשור הנסקל שרי פרשייהו:

דברי דודיך. דברי סופרים: מיינס. עיקר מורה שזככת: חשוק שפסופיך. כדמתרגמינן וחשוקיהס"י וכבושיהן: ואל תבהל להשיב.

ואל תדקדק להקשות לו: גורה חדשה. מקרוב גורו על הגבינה:

מכלל דאיסורי הנאה שרו פרשייהו ומדקא"ל מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי עבודת כוכבים וקא מהדר ליה א"כ למה לא אסורא בהנאה מכלל דעבודת כוכבים אסור פרשייהו ולהדר ליה משום דליתיה לאיסורא בעיניה דהא מוריים לרבנן דלא אסורוהו בהנאה מ"ט לאו משום דליתיה לאיסורא בעיניה אמרי הכא כיון דאוקמיה קא מוקים חשיב ליה כמאן דאיתיה לאיסוריה בעיניה: השיאו לדבר אחר וכו': מאי י"ב טובים דודיך מין כי אתא רב דימי אמר אמרה בנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע עריבים עלי דברי דודיך יותר מיינה של תורה מ"ש האי קרא דשייליה אר"ש בן פזי ואיתיבא ר"ש בר אמי מרישיה דקרא קא"ל י"שקני מנשיקות פיהו אמר ליה ישמעאל אחי חשוק שפתותיך זו בזו ואל תבהל להשיב מ"ט אמר עולא ואיתיבא רב שמואל בר אבא גורה חדשה היא ואין מפפפקין בה מאי גזירתא אר"ש בן פזי אמר ריב"ל משום ניקור וליבא ליה משום ניקור כדעולא דאמר עולא כי גורי גזירתא במערבא לא מגולו טעמא עד הריסר ירחי שחא דלמא איבא איניש דלא ס"ל ואתי לילולוי בה מגדף בה ר' ירמיה אלא מעתה יבשה תשתרי ישן תשתרי דא"ר חנינא יבש מותר אין מניחו ליבש ^אישן מותר ^ב אין מניחו לישן א"ר ^גחנינא לפי שא"א לה בלא צחצוחי חלב ושמואל אמר מפני שמעמידין אותה בעור קיבת העובד כוכבים וישל נבילה הרי זו אסורה והיונן בה אמו דעובד כוכבים לאו נבילה היא ^דואמר שמואל חדא קתני *קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה אסורה ל"ק כאן

קיבת נבילה הא קיבה גופא שריא ומי אמר שמואל הכי והתנן ^אקיבת העובד

כוכבים ושל נבילה הרי זו אסורה והיונן בה אמו דעובד כוכבים לאו נבלה היא ^בואמר שמואל חדא קתני *קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה אסורה ל"ק

כאן

דלא מהני מסננת היכא דטרקיה פי' שערבזו: יישן תשתרי. חימה לישי גורה ישן אטו חדש כדמשני לעיל (דף לז): גבי שזר וי"ל דהתם איכא למיגזר דלא מינכר כולי האי צין ישן לחדש כמו גבי גבינה: **פ'י** שא"א בלא צחצוחי חלב. פ"ה צין גומות של גבינה נשאר מן החלב ודלמא עריב ציה חלב טמא וקשה דא"כ ה"ל לר' ירמיה למיכר אלא כיון דהדר ציה משניא קמא ועוד דלטו מי חיישין דעובד כוכבים שוטה הוה שעריב צו חלב טמא אע"פ שהוא יודע שאינו עומד לכן פר"ת דקאי אמאי דהוה פריך יבשה תשתרי ^ה ומשני דאפי' כשהוא נראה ישן לעולם נשאר הארס צמוך לתלויות הגבינה ציני אטפי ור"י הביא ראייה מן הירושלמי לדברי ר"ת דקאמר חלב העובד כוכבים למא אסור משום גלוי ועמיד א"ר שמואל צר רב יצחק מפני ארס הנמון צין הנקצים ופי' ויעמיד יבשנה ומשני חזי וקושיא שניה קיימא אגבינה כלומר גבינה שיעשו ^ו מיהא מישתרי דארס הוא אינו מניחו ליבש ומסיק מפני ארס הנמון צין הנקצים כמו שמתרץ בתלמודנו אצל אין לפרש כפירוש הר"ר אלחנן דקאי ^ז אחלב והכי פריך למא אסורוהו משום גלוי יעמידנו ואס יש צו ארס לא יעמוד דהכי מקשה התלמוד גבי חלב טמא צסמוך דליתיה דהא לא מנינו צסום מקום שניח חלב ^ח להקפות צבציל ארס הנמון צו: **מפני** שמעמידין אותה בעור קיבת נבלה. ואי"ת מאי איירא נבלה אפי' שחוטה נמי אסורה משום צצר בחלב וי"ל דדוקא נקט נבלה דאז איכא צה אסורא דאורייתא אצל צשחוטה משום צצר בחלב ליכא אסורא דאורייתא דלונן צנון הוא ואע"ג דאוקומי קא מוקים אינו אסור אלא מדרבנן: **ומי** אמר שמואל הבי. ה"ה דהוה מצי למפריך צפישיות ממחני' דחולין (דף קטז). אלא משמואל אשמואל ניחא ^ט למפריך: **חדא** קתני קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה היא. תימה לפי מה שפיר"ת סוף כל הבשר (חולין דף קטז: ואס) שיש חילוק בחלב הקיבה שאותו שהוא קרוש לא נאסר מעולם אף קודם חוריה דפירשא בעלמא הוא שאינו ראוי אלא להעמידה אצל חלב הללו שאינו ראוי להעמידה כלל ממחלה היו מתשניין חלב גמור וחדו צה מתוך קושיא דקיבת העולה דשורפה חיה אע"פ שא"א שלא יתערב מחלב הללו עם הקרוש ולפירוש זה קשיא אמאי לא משני הכא כולה קודם חזרה והכא דקתני גבי העמדה מיירי בקרוש ולהכי דייק' הא קיבה גופא שריא והתם דלא מיירי צהעמדה מיירי צללו וי"ל דנחי דאין ללוז מעמיד דמ"מ אין העובדי כוכבים צורדין אותו כ"כ שלא ישרא מן הללו ומדקאמר שמואל צעור קיבת נבלה משמע הא קיבה גופא שריא ואע"פ שנשאר שם מן הללו כדפי' שאין העובדי כוכבים טורחים לצררו ואור"ת כי עכשיו לא מנינו טעם פשוט לאיסור גבינה העובד כוכבים דהא טעם האיסור הוה משום ניקור כריצ"ל דקי"ל הלכה כריצ"ל אף לגבי ר' יוחנן וכ"ש לגבי שמואל דהא (עירובין מז:)

שמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן וכן פסק ר"ח וכן צקדר תנאים ואמוראים פסק הלכה כריצ"ל צצ"מ וגם דברי רב אדא צר אהבה אינס כלום אין שאינו אותו רב אדא צר אהבה שהיה תלמידו של רבא שהיה צברלה שריא הוצרכו צדריו קודם צדרי רבי חסדא ורב ^י נחמן ^י צר יצחק שהיו קדמונים יותר מרבא ורב דברי רב חסדא ורב נחמן צר יצחק עמדו צקושיא וליכא למיחש נמי משום עירוב חלב טמא כדפרי' לעיל ^י (גבי) שלא ^י (עמד) כפרש"י שהרי אין העובדי כוכבים שוטים לערב צו חלב טמא מאחר שאינו עומד אלא ודאי אין הטעם אלא משום נקור ואנו שאין נחשים מניין ציינו אין לחוש משום גלוי ואין לומר דדצר צצמנין הוא וצריך מנין אחר להתיירו כי ודאי הוא כשאסרו מחלה לא אסרו אלא צמקום שהנחשים מניין כמו שאפרס לקמן גבי יין נסך (דף נ: ז) ד"ה לאפוקי וגם צהרצה מקומות יש שאוכלים אותם מפני שמעמידין אותם צפרחים וגם גאוני נצוואם התיירו אותם צמקומן מטעם שמעמידין אותם צפרחים מיהו צמקומנו שמעמידין צקיבה אומר הרצ ר"י צן הר"ר חיים שיש טעם קצת לאסור מפני שמואל' הקיבה צעורה ואיכא אסור דבשר צחלב דמליח הרי הוא כרותח ואני ראיתי מקומות שהן מעמידים צצנלת דצר אחר מליח:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לה.

מאי שנא האי קרא דשייליה. ומסיק מרישא דקרא ירושלמי אס להפליגו נתחבין הוה לו להפליגו צדצרים אחרים צה מקראות צצמורה שהסימן ממ"ש א"ו מחר משוקדים שאת ארור וקס א"ר אילא דצרים שמישקין עליהם את הפה שנאמר ישקני מנשיקות פיהו ר"ש צר חגי צסם ר' שמואל צר נחמני צצשים ללנצוק וגו' צצשים צמיצ הא כיצד צצעה שחלמידין קטנים צצוש לפניהם ד"ת הגדילו ונעשו כעמודים גלל להס רזי מורה וקתני התם דר' ישמעאל קטן היה צצאומה שעה ומסייע להדא דמני ר"ש צן יוחי ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה ^יה הסימן הואת אינה נגליה לכל צצריה וצצריה כך אין לך רשות לשקע עצמן על זהו טעם תלמוד שלנו דקאמר צצמוך כי גורי גזירתא צצמערבא כו' אלא שאינו מפרשו כאן היטצ ואומר מורי הר"ר אלחנן שוזה מה שידק הקליר צפרשת פרה אדומה אין להרהר על מה נחקקה שכולס נתנו צצשיקה לשון משיקין עליהם את הפה: **משום** ניקור. תימה לקמן דמסקינן טעמא דחלב דצענין ישראל רוחאו דחיישינן לעירוב חלב טמא חיפוק ליה משום גילוי וי"ל דאין ה"נ אלא טעמא פסיקא ליה נקט הכא צשאין ישראל רוחאו דמערב אצל טעמא דגילוי ומנין דלא שייך כגון שחלב שס דכיון שכל שעה תופסו צידו ליכא למיחש לניקורא כו' ויתר מפני מה אסרו משום גילוי יומר ממ"ס ודצס למאן דאית ליה צאלו טריפות (חולין דף מט:). דשייך צהו גילוי וי"ל דצכל המשקים אע"ג דלא קפדי אגלויא משום נקורא אמנקיותא מיהא קפדי אצל גבי חלב מתוך שרוב פעמים אינו נאלץ צעין וגם מסננין אותו אמנקיותא נמי לא קפדי ומסננת אינו מועיל כלום לארס דלמחר צהגול צצחא (צ"ק דף קטו:)

דלא מהני מסננת היכא דטרקיה פי' שערבזו: יישן תשתרי. חימה לישי גורה ישן אטו חדש כדמשני לעיל (דף לז): גבי שזר וי"ל דהתם איכא למיגזר דלא מינכר כולי האי צין ישן לחדש כמו גבי גבינה: **פ"ה** שא"א בלא צחצוחי חלב. פ"ה צין גומות של גבינה נשאר מן החלב ודלמא עריב ציה חלב טמא וקשה דא"כ ה"ל לר' ירמיה למיכר אלא כיון דהדר ציה משניא קמא ועוד דלטו מי חיישין דעובד כוכבים שוטה הוה שעריב צו חלב טמא אע"פ שהוא יודע שאינו עומד לכן פר"ת דקאי אמאי דהוה פריך יבשה תשתרי ^ה ומשני דאפי' כשהוא נראה ישן לעולם נשאר הארס צמוך לתלויות הגבינה ציני אטפי ור"י הביא ראייה מן הירושלמי לדברי ר"ת דקאמר חלב העובד כוכבים למא אסור משום גלוי ועמיד א"ר שמואל צר רב יצחק מפני ארס הנמון צין הנקצים ופי' ויעמיד יבשה ומשני חזי וקושיא שניה קיימא אגבינה כלומר גבינה שיעשו ^ו מיהא מישתרי דארס הוא אינו מניחו ליבש ומסיק מפני ארס הנמון צין הנקצים כמו שמתרץ בתלמודנו אצל אין לפרש כפירוש הר"ר אלחנן דקאי ^ז אחלב והכי פריך למא אסורוהו משום גלוי יעמידנו ואס יש צו ארס לא יעמוד דהכי מקשה התלמוד גבי חלב טמא צסמוך דליתיה דהא לא מנינו צסום מקום שניח חלב ^ח להקפות צבציל ארס הנמון צו: **מפני** שמעמידין אותה בעור קיבת נבלה. ואי"ת מאי איירא נבלה אפי' שחוטה נמי אסורה משום צצר בחלב וי"ל דדוקא נקט נבלה דאז איכא צה אסורא דאורייתא אצל צשחוטה משום צצר בחלב ליכא אסורא דאורייתא דלונן צנון הוא ואע"ג דאוקומי קא מוקים אינו אסור אלא מדרבנן: **ומי** אמר שמואל הבי. ה"ה דהוה מצי למפריך צפישיות ממחני' דחולין (דף קטז). אלא משמואל אשמואל ניחא ^ט למפריך: **חדא** קתני קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה היא. תימה לפי מה שפיר"ת סוף כל הבשר (חולין דף קטז: ואס) שיש חילוק בחלב הקיבה שאותו שהוא קרוש לא נאסר מעולם אף קודם חזרה דפירשא בעלמא הוא שאינו ראוי אלא להעמידה אצל חלב הללו שאינו ראוי להעמידה כלל ממחלה היו מתשניין חלב גמור וחדו צה מתוך קושיא דקיבת העולה דשורפה חיה אע"פ שא"א שלא יתערב מחלב הללו עם הקרוש ולפירוש זה קשיא אמאי לא משני הכא כולה קודם חזרה והכא דקתני גבי העמדה מיירי בקרוש ולהכי דייק' הא קיבה גופא שריא והתם דלא מיירי צהעמדה מיירי צללו וי"ל דנחי דנחי דאין ללוז מעמיד דמ"מ אין העובדי כוכבים צורדין אותו כ"כ שלא ישרא מן הללו ומדקאמר שמואל צעור קיבת נבלה משמע הא קיבה גופא שריא ואע"פ שנשאר שם מן הללו כדפי' שאין העובדי כוכבים טורחים לצררו ואור"ת כי עכשיו לא מנינו טעם פשוט לאיסור גבינה העובד כוכבים דהא טעם האיסור הוה משום ניקור כריצ"ל דקי"ל הלכה כריצ"ל אף לגבי ר' יוחנן וכ"ש לגבי שמואל דהא (עירובין מז:)

שמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן וכן פסק ר"ח וכן צקדר תנאים ואמוראים פסק הלכה כריצ"ל צצ"מ וגם דברי רב אדא צר אהבה אינס כלום אין שאינו אותו רב אדא צר אהבה שהיה תלמידו של רבא שהיה צברלה שריא הוצרכו צדריו קודם צדרי רבי חסדא ורב ^י נחמן ^י צר יצחק שהיו קדמונים יותר מרבא ורב דברי רב חסדא ורב נחמן צר יצחק עמדו צקושיא וליכא למיחש נמי משום עירוב חלב טמא כדפרי' לעיל ^י (גבי) שלא ^י (עמד) כפרש"י שהרי אין העובדי כוכבים שוטים לערב צו חלב טמא מאחר שאינו עומד אלא ודאי אין הטעם אלא משום נקור ואנו שאין נחשים מניין ציינו אין לחוש משום גלוי ואין לומר דדצר צצמנין הוא וצריך מנין אחר להתיירו כי ודאי הוא כשאסרו מחלה לא אסרו אלא צמקום שהנחשים מניין כמו שאפרס לקמן גבי יין נסך (דף נ: ז) ד"ה לאפוקי וגם צהרצה מקומות יש שאוכלים אותם מפני שמעמידין אותם צפרחים וגם גאוני נצוואם התיירו אותם צמקומן מטעם שמעמידין אותם צפרחים מיהו צמקומנו שמעמידין צקיבה אומר הרצ ר"י צן הר"ר חיים שיש טעם קצת לאסור מפני שמואל' הקיבה צעורה ואיכא אסור דבשר צחלב דמליח הרי הוא כרותח ואני ראיתי מקומות שהן מעמידים צצנלת דצר אחר מליח:

לולולוי בה. מגדף בה רבי אבהו אלא מעתה יבשה שאין בה חשש ניקור תשתרי. ופריך ר' ירמיה לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי חלב. וכיון דאיכא לחלוותיה ויהרא האי. ושמואל אמר לא אסורה אלא מפני שמעמידין אותה בעור קיבת נבילה מכלל שהקיבה גופא שריא דפירשא בעלמא היא. איני דשמואל שרי בקיבה גופא והתנן קיבת העובד כוכבים ושל נבילה הרי זו אסורה. והותנן בה ושחיטת עובד כוכבים לא נבילה היא. ואמר שמואל חדא קתני והכי קתני קיבת שחיטת עובד כוכבים נבילה והרי זו אסורה. ופקינן לא קשיא

ק"ח א מ"י פ"ד מהל' שחיטה הלכה יא סמג עשין סג טו"ע י"ד פי' צ פסקי א:

הגהות הב"ח

(א) גבי' אין מניחו לשון (אלא א"ר ירמיה) תא"מ ונ"צ ס"א אין זה וכן היסד גירסת התוספות: (ב) רש"י ד"ה לפי שא"ל וכו' דלמא עריב ציה חלב טמא ואע"ג דחלב טמא אינו עומד מכל מקום אם עירב טמא צצור וכו' נאציז דחלבא של הטור: (ג) ד"ה ומי וכו' נבלה הוא דלסור: (ד) תוס' ד"ה מאי שנא וכו' מה הסימה הואת אינה: (ה) ד"ה לפי וכו' יבשה תשתרי ישן תשתרי ומאני דלפיקו כשהא נראה יבש וישן לעולם נשאר: (ו) בא"ד וקושיא שניה קיימא אגבינה כלומר גבינה שיעשו ממנה מיהא מישתרי דארס אינו כ"ל ויתבת הוא נמחק ונ"צ כלומר קושיא הא היא הא דקאמר חלב העובד כוכבים נמה אסור וקושיא שניה היא הא דקאמר ויעמד וקיימא אגבינה כו' אצל לפי הרי"א קושיא השנייה קאי נמי אחלב והכי פריך ויעמד פירוש ינסה מקלמו ואס הוא עומד וכן סמיון להבשיר כל החלב: (י) בא"ד שניח חלב מלהקפות: (כ) ד"ה ומי וכו' ימא ליה למפריך: (ט) ד"ה חלב וכו' ורבי נחמן שחי' קדמונים יותר מרבא וגם דברי רב חסדא ורב נחמן עמדו צקושיא וליכא למחש נמי משום עירוב חלב טמא ואע"ג דחלב טמא אינו עומד וכפירוש רש"י שהרי אין העובדי כוכבים שוטים לערב צו חלב טמא מאחר שאינו עומד כדפירשית לעיל אלא ודאי כ"ל ותיבות צר יצחק נמחק צ' פעמים:

רבינו חננאל (המשך)

קטן (יהי) באותה שעה. ואין מגליין להן רזי תורה עד שיגדלו. וכו' שמעון בן יוחאי. דתניא ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. מה השימה. פי' המציאה אינה נגלית לכל בריה כך אין לך רשות לשקע את עצמך בדברי תורה. אלא לפני תלמידים הגונים כשרים. ודאיתן עלה קרא מאי פירושה כו': ירושלמי דורים דברי סופרים. יין דברי תורה. טובים דורין תבחינן דברי סופרים וטובין תורה. דרע שהרי יקור. וכו' אילו לא קרא קרית שמע לא היה עובר אלא בעשה. ומפני שעבר על דברי חכמים נתחייב מיתה. על שם ופרץ גדר ישבעו נחש. ותנן נמי האומר אין תפילין לעבדו על ד"ת פטור. [חמששן] טוטפת להוסיף על דברי סופרים חייב. א"ל (ר') ישמעאל חשוק שפתותיך ואל תהא נבהל להשיב. ומאי טעמא אי"י יוחנן גזירה חדשה היתה משום חני ליה מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי עבודה כוכבים. ואמר ליה אי"כ למה לא אסורא בהנאה.

אלמא איסורי הנאה פרשן לאיסורא בעיניה לא אסורא בהנאה. הכא נמי בגבינה נמי ליתא לאיסורא בעיניה. אמר ליה שאני הכא דכיון דאיסורא הוא דקא מוקים לה חשיב וכמאן דאיתיה בעיניה דמי אמאי לא אסורא בהנאה: השיאו לדבר אחר וכו'. יירושלמי מפני מה לא גילה לו אם להפליגו נתחבין היה לו להשיאו באלו שאין להן הכרע כגון שאת ארור מחר משוקדים וקם כו'. אי"י יוחנן מפני שבקרב אסורא (וישמע) ונר' ישמעאל' תלמיד

^[1] נראה דל"ל וא דלא אהדר ליה דמשי"ה לא אסורה בהנאה כמו בצוריים לרבנן משום דליתא וכו' ומתקן דליתא בעיניה דמי ומשי"ה פריך דלמאי לא אסורה בהנאה כ"ל